

Viola Heistonen

Elämäni Koulut

Osa 2

Opiskelu
Ammattiopistossa

ELÄMÄNI KOULUT

VIOLA HEISTONEN

Elämäni Roulut

OSA 2

OPISKELU
AMMATTIOPISTOSSA
1952 – 1955

Kahdeksannen luokan jälkeen avautui mahdollisuus hakeutua ammattiopistoon tai jatkaa yhdeksännelle tai kymppi-luokalle. Sen jälkeen oli mahdollisuus pyrkiä korkeakouluun, eli instituuttiin tai yliopistoon. Kahdeksannen luokan päättämisen jälkeen minä pääsin ammattiopistoon.

Tässä Elämäni Koulut -sarjan toisessa osassa kerron opiskelusta

Neuvostoliiton pohjoisella alueella
Severnaja Dvina-joen suistossa
pomorien kaupungissa
Arkangelin Kooperativnyi teknikumissa
vuosina 1952 – 1955.

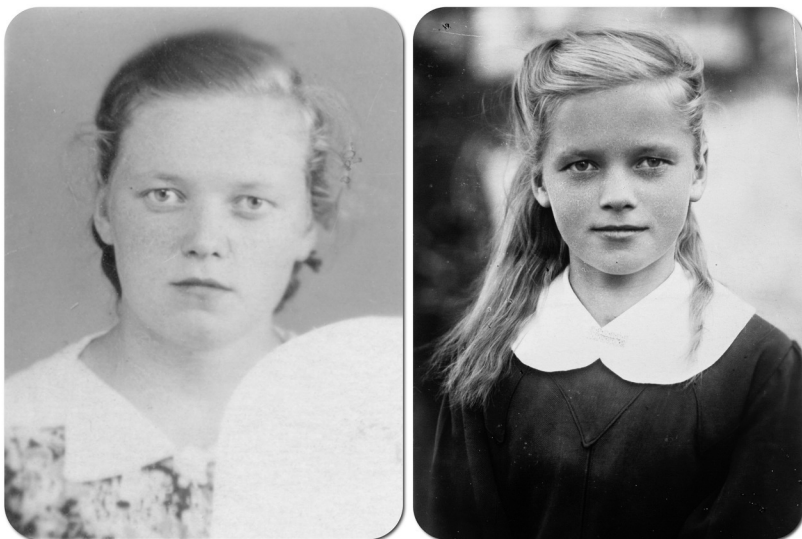
ISBN 978-952-80-2544-3

© 2020 Heistonen, Viola

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

Kansikuva Heistosen suvun arkistosta.
Kuvassa on neljä inkeriläistä opiskelijatyttöä Arkangelissa.

Matka Ammattiopistoon Arkangeliin

Violan ensimmäinen passikuva ja oikealla Viola 8-luokkalainen.

Vuosi on 1952 ja kahdeksas luokka päättynyt. Nyt alkoi niin kuin joka vuosi koulun päättymisen jälkeen pitkä, kolme kuukautta kestävä rentouttava kesäloma, mutta täällä kertaa oli ilmassa kovin jännittävä tunnelma. Kesän alkupäivät vielä menivät kivasti iloiten siitä, että vihdoin koulu on päättynyt ja olemme vapaita kuin linnut lähtemään lentoon, mutta kaiken aikaa seurasi ajatus, että minne ja miten tästä eteenpäin? Halusin jatkaa opiskelua, mutta en tiennyt vielä missä. Olin 16 vuotias.

Sodanaikaisessa ja sen jälkeisessä tilanteessa oppivelvollisuus Neuvostoliitossa ei näköjään koskenut meitä inkeriläisiä. Moni ikätovereistani jäi ilman koulutusta, koska heidät jätettiin lähettämättä metsäteitä pitkin kymmenen kilometrin päässä olevaan kouluun. Esimerkiksi nuorin enoni ehti käydä ennen sodan alkamista vain pari luokkaa venäjänkielistä koulua. Muitakin tapauksia tunnen. Koulu ja koulutus oli kuitenkin maksuton.

Kahdeksannen luokan jälkeen avautui mahdollisuus pyrkiä ammattiopistoon tai jatkaa yhdeksännelle- ja kymppi-luokalle. Ammattiopiston tai kymppi-luokan jälkeen oli mahdollisuus mennä töihin tai pyrkiä korkeakouluun, eli instituuttiin.

Isoisä ja Äitini Hilma Igomelissa.

Halusin päästä kieliopistoon ja tulla siinä opettajaksi. Oli jo mielessäni kielivalinta joko espanja tai saksa, jota koulussa opetettiin ja minulla menikin hyvin. Opettaja kehui ja ehdotti etsimään sellaista opistoa.

Ajattelin ammattiopistoa. Äitini ja pian kaikki sukulaiseni Igome-

lissa tiesivät aikomuksistaan lähteä hakemaan ammattikoulutusta ja kannustivat rohkeuttani.

Äitini kyllä oli kovin huolestunut, että minne tyttö lähtee, mutta ei vastustanut ajatusta ja antoi minun päättää. Isoisäni kannusti myös!

Äitini, niin kuin kaikki muutkin inkeriläiset naiset tekivät siirtolaisina kymmenen vuoden vaelluksen aikana raskasta metsätyötä ja Igomelissa sitten olivat töissä Sahalla, joka ei ollut lainkaan helppoa lajitella käsivoimalla lautoja ja lankkuja.

Ylärivissä oikealta ensimmäinen Hilma-äitini ja hänen vieressä sukulaisemme Hilda Tirranen. Kuvassa Sahan naistyöntekijät ovat saaneet Sahan johtokunnalta onnittelukortin Naisten päivän kunniaksi.

En ollut yksin. Onneksi tässä tien haaralla näitten koulutus ajatuksien kanssa en ollut muutenkaan yksin. Sattuikin niin mukavasti, että meitä koulukavereita, kahdeksannen luokan

päättäneitä Igomelissa syntyperäisiä suomalaistyttöjä oli koossa jopa viisi: Kaksi Olga, Irja, Viola ja lapsuuteni leikkikaveri Lilja Klimova.

Emme vielä tienneet suuntaa. Leningradissa, joka oli noin 200 kilometrin päässä Pihkovan alueelta Igomelistä, olisi löytynyt kaikenlaista ammatillista opetusta tarjolla, mutta suomalaisille se oli kielletty alue, edes opiskelemaan ei päässyt.

Äitini sisko, perheetön Lyyti-täti, kuului aina perheeseemme. Hän oli saanut selkävamman työtehtävissään ja oli määrätty yövahdiksi sahalla. Hän innostui kasvattamaan kukkia asuinparakin ikkunoiden taakse kaikkien asukkaitten iloksi. Kuvassa Lyyti-täti poseeraa pionikukkien pensaan taustalla. Vasemmalla kulmassa näkyy meidän asuntomme ikkuna.

Asuimme syvällä syrjäseudulla, josta juna-asemallekin oli 30 kilometriä ja eikä mitään julkista liikennettä! Asuinparakeissa ei ollut radiota ja puhelimista puhumattakaan. Puhelin oli ainoa Sahan konttorin sihteerillä. Sahan lautakuorman päällä pääsi kyllä

rautatieasemalle asti. Arvi-eno oli töissä sahalla ja hänen ja muiden kuljettajin kuorma autoissa matkat onnistuivat niin asemalle kuin takaisin jos onnistuneesti kävi. Tarkoitan sitä, että jos lautakuorma oli valmis lähtöön. Ei sitä tilauksesta saatu. Tätä mahdollisuutta käyttivät monet muutkin ja sahan päällikkö ei kieltänyt kuljettajaa ottamasta kanssamatkustajia lautakasan päälle. Ja tietenkin jokainen matkustaja körötti omalla vastuulla! Se oli sen ajan henki.

Istumassa Olga Rämönen, Olga Hokkanen. Takarivissä vasemmalta Viola Jakonen / Heistonen ja Irja Järveläinen. Minä olin meistä nuorin.

Isoisä ja Leningradskaja Pravda. Informaatiota koulutuspaikoista saimme ainoastaan Leningradskaja Pravda-lehdestä, jossa oli ilmoituksia siitä. Suuntaa etsiessämme tarvitsimme ja saimme käyttöön Neuvostoliiton kartan.

Sanomalehtikin harvoin päättyi käsiimme, mutta kuitenkin oli mahdollisuus lukea muilta saatuja lehtiä.

Vasemmalta Viljam-eno seuraa Isänsä Simo Heistosen lehden lukemista, takana seisoo Lempi-täti. Istumassa Hilma-äitini, sylissä Lempi-tädin tytär Valja, heidän edessä istuu Amalia-täti ja asuinparakin seinään nojaten seisovat Lyyti-täti ja Varpu-mummo. Kuva otettu Igomelissa.

Isoisäni-Simo Heistonen oli meille Leningradskaja Pravdan hankkia. Hän oppi vaelluksessa lukemaan venäjänkieltä ja osasi ainakin lukea Leningradskaja Pravdaa, jota hän tarvitsi muun muassa vielä tupakoimista varten. Hän poltti tupakkaa ja käytti siihen mahorkkaa, jota kääri sitten loppuun luettuun sanomalehden paperiliuskaan ja kääri sen sikariksi. Sitten sytytti tulitikulla ja alkoi savuttaa...

Niin kuin mainitsin, minä haaveilin vieraan kielen opetusta ja halusin päästä sellaisen ammattiopistoon ja tulla siinä opettajaksi, mutta paikkaa sellaiseen en löytänyt. Liljaa kiinnosti lääkärin ura. Muitten ajatuksia en muista. No pitkän mietiskelyn ja pohdiskelun jälkeen loppujen lopuksi halu lähteä opiskelemaan jonnekin voitti. Niinpä me kaikki viisi inkeriläistyttöä suunnistimme matkamme

Viola Heistonen, syntyessään Heistonen, sittemmin Jakonen ja nyttemmin taas Heistonen, on syntyperäinen neuvostoliittolainen. Hän syntyi vuonna 1936, kuusi vuotta ennen toista maailmansotaa Pohjois-Inkerin Lempaalan kunnan Oinaalan kylän Arvilan talon savusaunassa. Sieltä elämänmatka alkoi ja kiersi Udmurtian, Vörun, Igomelin, Arkangelin, Minskin, Hatsinan ja Leningradin kautta Suomeen.

Inkerinsuomalainen paluumuuttaja kertoo muistelmissaan elämästä entisessä kotimaassaan Neuvostoliitossa.

Tässä toisessa osassa kerron opiskelusta ammattiopistossa Arkangelissa vuosina 1952 – 1955.

978-952-80-2544-3

9 789528 025443